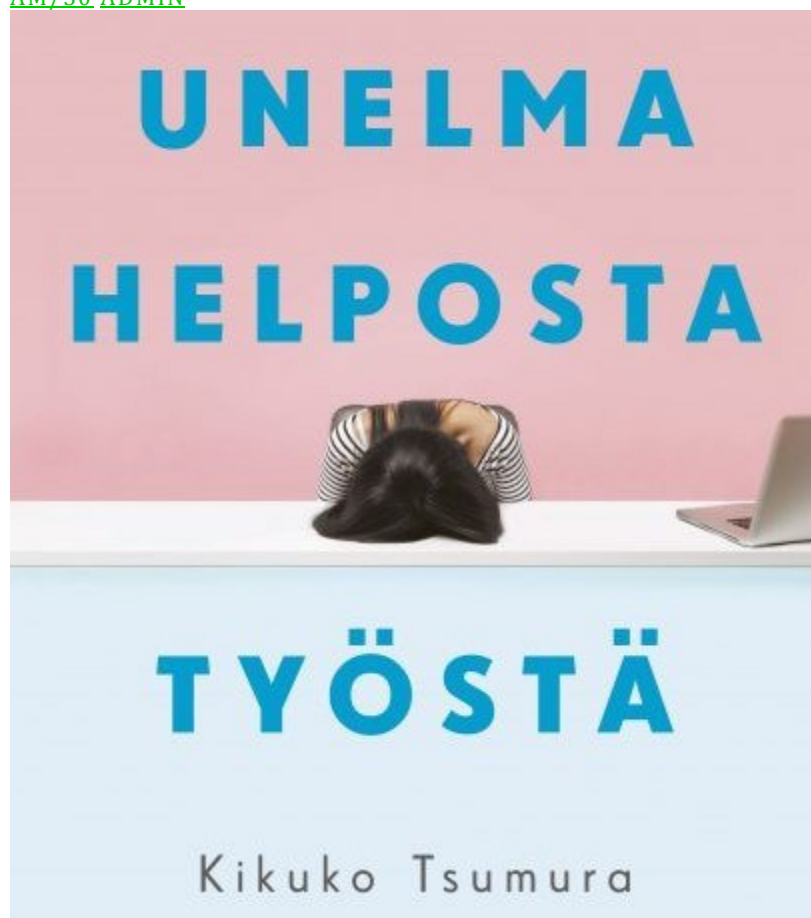

Kikuko Tsumura: Unelma helposta työstä

[AM/30 ADMIN](#)

LIISAMARI SEPPÄLÄ (9.11.2022)

Miten selvitä loppuunpalamisesta? Miten toimia silloin, kun pitkäaikainen työsuhte aiheuttaa burnoutin? Miten kuntoutua entiselleen kuormittavasta työstä, joka on ollut henkinen taakka? Japanilainen Kikuko Tsumura käsittelee näitä kysymyksiä romaanissaan *Unelma helposta työstä*, jonka Raisa Porrasmä on suomentanut.

Palettuani loppuun edellisessä työssäni olin muuttanut lapsuuden kotiini terapian ajaksi. Sen jälkeen työttömyysvakuutukseni oli päättynyt, ja olin irtisanoutunut minut uuvuttaneesta tehtävästä. En kuitenkaan voinut veltoilla loputtomiin, ja niinpä olin päättänyt alkaa etsiä työtä, vaikken rehellisesti sanottuna tiennyt, halusinko ylipäättään työskennellä. (9)

Teoksen päähenkilö on 36-vuotias nainen, joka on työskennellyt yliopistosta valmistumisen jälkeen neljätoista vuotta ja palanut loppuun. Paljon muuta hänestä ei lukija tiedä. Hänen nimeäkään ei kerrota. Burnoutin oireita sivutaan vain vähän: lukeminen on vaikeaa ja yöunet arvokkaita. Nainen unelmoi työstä, joka olisi sekä helppo että merkityksellinen. Työn ei myöskään pitäisi kuormittaa ylimääräisillä tunteuksilla. Työn pitäisi olla vain työtä.

Naisen äiti mainitaan kuin ohimennen muutaman kerran. Päähenkilön lisäksi romaanissa kuvataan luontevasti eri työpaikkojen työntekijöitä. Onko heidän kanssaan helppo tehdä työtä? Ovatko he avoimia ja luotettavia?

Aloin palella, joten lähdin jännittyneenä aseman suuntaan puristaen olkalaukkua sylissäni. Onneksi en ollut ihan nuori. Vielä 23 vuoden korvilla olisin saattanut tarttua koukkuun, mutta valitettavasti olin alkuperäisessä työssäni joutunut olemaan tekemisissä useiden sellaisten ihmisten kanssa, jotka tunkeutuivat vaivihkaa toisen mieleen ja puhkoivat sinne reikiä. Yleensä he joko kiskaisivat tikapuut alta silloin kun toinen oli pahimmassa pulassa tai sitten vain yksinkertaisesti hamusivat tietoa, jota toisella oli hallussaan. Kummassakin tapauksessa sellaisen ihmisen motiiveja ei usein ensin tiedostanut, sillä tämä ei millään lailla näyttänyt pahantahtoisuuttaan lähestyessään, niin että kun sen huomasi, olikin jo pulassa. (192)

Teoksen miljöönä esitellään viisi erilaista työpaikkaa ja kaupunki niiden ympärillä. Missään vaiheessa lukijalle ei kuitenkaan kerrota, mistä kaupungista on kyse. On vain asuntoja, toimistoja, kauppoja, ravintoloita, katuja, kortteleita ja lopulta laaja puisto, johon on helppo eksyä.

Teoksessa on väistämättä kyse japanilaisesta yhteiskunnasta. Siinä käsitellään yhden siipeensä saaneen ihmisen pyristelyjä, jotka heijastelevat isoja sosiaalisia ongelmia.

Söimme kumpikin kolme rullaa ja jätimme Morinagalle kuusi. Ōmae joi kaksi kulhollista teetä, pyysi minua antamaan loput rullat Morinagalle ja meni sitten menojaan. Mielessäni käväisi, että mahtoiko Ōmae tuoda Morinagalle eväitä, koska oli itsekin yksinäinen, mutta päätin olla miettimättä sen pidemmälle. Pohjimmiltaan kaikki olivat yksinäisiä, kyse oli vain siitä, hyväksyikö sen tosiasian. Oli yksilön omassa vallassa, miten hyvin hän onnistui piilottamaan yksinäisyytensä olemalla tekemisissä muiden kanssa, tai missä määrin jätti sen peittämättä. (212)

Yksinäisyys on yksi romaanin teemoja. On yllättävän luontevaa lukea päähenkilöstä, jonka ympärillä olevista ihmisistä kuvataan vain työkaverit ja äiti.

Olisin voinut puhua ystävilleenikin, mutta he olivat lähes kaikki samanikäisiä kuin minä ja kukin sinnitteli hammasta purren tiukassa paikassa, joten en halunnut heittäytyä jauhamaan omista asioistani, enkä halunnut myöskään huolestuttaa heitä. Oli myös ystäviä, jotka ponnistelivat vielä hankalammissa olosuhteissa kuin minä niihin aikoihin kun lähdin ensimmäisestä työstäni, mutta heillä ei ollut mahdollisuutta irtisanoutua. Vaikka puhekumppanini olisi kuinka päivitelty, miten rankkaa minulla oli, tuntui aina, että hänellä oli vielä rankempaa. Sitä vastoin nyt saamani myötätunto oli kenties pinnallista, mutta se oli helppo ottaa vastaan. (216)

Romaanin hiotut yksityiskohdat viehättävät minua. Mikään ei ole liian pientä tai merkityksetöntä kerrottavaksi. Näin päähenkilö toimii silloin, kun hän haluaa itselleen kerrottavan jotain lisää:

Keskustelukumppanini vaikutti haluavan kertoa vielä jotakin, muttei oikein tiennyt, miten olisi sanansa asetellut. Annoin ryhtini rentoutua ja kallistin päätäni osoittaakseni, että odotin kuuntelevani kaikessa rauhassa, mitä hänellä oli sydämellään. (254)

Vessalipokkaat ovat uusi käsite minulle. Normaalisti tatamilla liikutaan ilmeisesti sukkasillaan, mutta käymälässä käytetään siihen tarkoitukseen suunniteltuja jalkineita. Lisäksi romaanissa juodaan koko ajan erilaisia teelaatujia. Millaiseltahan maistuu takiaisenjuuresta valmistettu tee? Romaanissa myös syödään mielenkiintoisia aterioita.

Minulla tuntui olevan paha taipumus uskoa, että voisin kovinkin lyhyessä ajassa päätellä työn todellisen luonteen, mutta en silti pystynyt tyynyttämään intoutunutta mielialaani, sillä myös Kudōn minulle tuoma eväslaatikko oli todella mainio. Lounaani oli kuulemma puiston kaupassa myytävä eväsrasia. Menuun kuului tofupihvi, suolalla ja pippurilla maustettuja leipäpuun hedelmistä tehtyjä sipsejä, lehtikaalia ja pähkinöillä höyrytettyä kvinoasalaattia sekä jälkiruoaksi tuore kaki-hedelmä. Kaikki perusraaka-aineet oli kuulemma kerätty tästä puistosta. Kudōn kertoman mukaan puiston vuosikokouksessa oli nostettu teemaksi pyrkiä kasvattamaan kaikenlaista syötävää, koska Japanissa murehdittiin ruoantuotannon omavaraisuuden laskua. Kaikki ruokalajit olivat herkullisia. Etenkin leipäpuusta valmistetut sipsit olivat mieleeni, joten päätin ostaa niitä myymälästä kotiin naposteltavaksi. (242-243)

Lasken käsistäni taas yhden romaanin, josta on vaikea kirjoittaa arvio kertomatta liikaa. Löytääkö päähenkilö itselleen helpon työn? Kehotan siis lukemaan itse. Samalla tutustuu viiteen eri työhön, jotka ovat todella mielenkiintoisia. Osakalainen Kikuko Tsumura on kotimaassaan palkintoja saanut kirjailija, ja *Unelma helposta työstä* on hänen kansainvälinen läpimurtonsa.

Tsumura, Kikuko (2022) *Unelma helposta työstä*. [Alkup. *Kono yo ni tayasui shigoto wa nai*] Suom. **Raisa Porrasmäe**. Helsinki: Into Kustannus.

Liisamari Seppälä on helsinkiläinen kirjoittamisen maisteri Jyväskylän yliopistosta.